

**LYSEKILS
KOMMUN**

Strategi
Program
Plan
Policy
>> Riktlinjer
Regler

Lysekils kommuns

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2024-02-14, § 12
För revidering ansvarar:	Kommunstyrelsen
För ev. uppföljning och tidplan för denna ansvarar:	Kommunstyrelsen
Dokumentet gäller för:	Alla nämnder och förvaltningar
Dokumentet gäller till och med:	2024-12-31
Dokumentansvarig:	Ekonomichefen
Dnr:	LKS 2024-000058

Innehåll

Inledning	4
Syfte med denna riktlinje.....	4
Vem omfattas av riktlinjen.....	4
Bakgrund	4
Lagbestämmelser.....	4
Koppling till andra styrdokument	5
Vägledning och avsteg.....	5
Riktlinjer för god ekonomisk hushållning.....	5
Vägledande principer.....	5
Inriktning för god ekonomisk hushållning	5
God ekonomisk hushållning i budgeten	6
Uppföljning och utvärdering	6
Riktlinjer för resultatutjämningsreserv (RUR).	7
Reservering och avsättning.....	7
Resultatutjämningsreservens storlek	8
Beslut om reservering och disponering	8
Redovisning	8

Inledning

Syfte med denna riktlinje

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv. Riktlinjerna anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamheten och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år.

I kommunallagen framgår också att om en kommun har beslutat sig för att använda resultatutjämningsreserv (RUR) så skall riktlinjerna också omfatta hanteringen av den.

Vem omfattas av riktlinjen

Denna riktlinje gäller efter beslut kommunfullmäktige. Nämnder och kommunstyrelsen måste förhålla sig till riktlinjerna så att verksamheten över tid bedrivs ändamålsenligt och bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning ur ett helhetsperspektiv.

I texten nedan används begreppet nämnd, vilket även omfattar kommunstyrelsen.

Bakgrund

Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer, det vill säga kommunkoncernen.

God ekonomisk hushållning kännetecknas enligt lagstiftningen av att en kommun inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Det kommunala balanskravet innebär att det i grunden ska råda balans mellan utgifter och inkomster.

Lagen har utformats så att det är upp till varje kommun och landsting att definiera innebörden av god ekonomisk hushållning. Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Lagstiftningen har förändrats till 2019 och det innebär ett tydligt krav på att riktlinjer för god ekonomisk hushållning även ska innefatta koncernen, eftersom kommunen ska utvärdera god ekonomisk hushållning för den kommunala koncernen och för kommunen i förvaltningsberättelsen.

Riktlinjerna omfattar också regelverk kring hantering av resultatutjämningsreserv (RUR). Resultatutjämningsreserven kan användas för att hantera kommunens ekonomi över en konjunkturcykel. I riktlinjerna görs förtydligande kring hur RUR beräknas och vilka förutsättningar som ska gälla för att medel ur RUR kan tas i anspråk.

Följsamhet till såväl de långsiktiga riktlinjerna som de ekonomiska målen i det årliga budgetbeslutet föreslås utvärderas i den ordinarie uppföljningsprocessen företrädesvis i samband med årsredovisning och i uppföljningsrapport 3.

Lagbestämmelser

Kommunallagen (2017:725) 11 kap. och Lag om kommunal redovisning och bokföring (2018:597) 11 kap.

Koppling till andra styrdokument

Riktlinjer för ekonomistyrning.
Lysekils kommuns styrmodell.
Lysekils kommuns budget.

Vägledning och avsteg

Dessa riktlinjer pekar ut riktningen och är vägledande när mål för god ekonomisk hushållning sätts i kommunens budget.

I samband med budgetbeslutet beslutar kommunfullmäktige om nivå för de finansiella målen, vilka kan avvika från målsättning i denna riktlinje. Långsiktiga investeringar ska motiveras och konsekvensbeskrivas för den rullande 10-årsperioden.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Vägledande principer

Riktlinjerna anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år.

God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Principen för det finansiella perspektivet innebär att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat.

Principen för verksamhetsperspektivet innebär att kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Lysekils kommun ska, som ansvarig för förvaltningen av medborgarnas skattepengar, sträva efter att dessa används kostnadseffektivt och ändamålsenligt. De ekonomiska medlen utgör en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten ska bidra till att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de används på ett effektivt sätt.

Inriktning för god ekonomisk hushållning

Uttolkning av god ekonomisk hushållning sker utifrån ett antal inriktningar med långsiktiga målvärde.

Finansiellt mål för kommunkoncernen

- Soliditeten ska förbättras

Finansiella mål kommunen

- Resultatet ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunala fastighetsavgifter över en rullande 10-årsperiod.
- Egenfinansieringsgraden för investeringar över en rullande 10-årsperiod ska uppgå till 100 procent.

- Exploateringsverksamheten ska bedrivas så att inkomster och utgifter över en rullande 10-årsperiod är i balans.

Inriktning för verksamheterna

- De utvecklingsmål som fullmäktige fokuserar på samt kommunens övergripande kvalitetsfaktorer med tillhörande indikatorer utgör också verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. I budgetbeslutet ska det framgå vilka utvecklingsmål och kvalitetsfaktorer som ska utgöra verksamhetens del i utvärderingen av god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen görs en samlad analys av dessa utifrån formulering i budgetbeslutet.

God ekonomisk hushållning i budgeten

Styrmodellen ger tillsammans med dessa riktlinjer ett ramverk och förutsättningar för hur verksamheten bedrivs. Kommunens resursfördelning strävar efter att vara långsiktigt hållbar och förutsägbar. Resursfördelningen tar hänsyn till vissa volymförändringar i befolkningsstrukturen samt kostnadsuppräknningar för index och kapitaltjänstkostnader vid förändrade investeringsvolymerna.

För att säkerställa kommunens grunduppdrag fastställs budget med kritiska kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål. När beslut om budget tas definieras sambandet mellan grunduppdrag, utvecklingsmål och god ekonomisk hushållning. Nämnderna uppmärksammar och strävar efter att det finns ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta beskrivs i respektive nämnds och styrelses budget.

För koncernen anges ett soliditetsmått på samma sätt som i inriktningen, det vill säga ”Soliditeten ska förbättras”.

Uppföljning och utvärdering

I årsredovisningen och i uppföljningsrapport 3 utvärderas om kommunens och kommunkoncernens utveckling ligger i linje med god ekonomisk hushållning utifrån riktlinjen.

Utvärdering ska också ske på de målvärden som satts i budgeten för de inriktningar som anges i denna riktlinje.

Den samlade bedömningen om god ekonomisk hushållning grundas i utvärderingen. Bedömningen ska också innehålla om det finns behov av justering av målvärden i kommande budgetar för att de långsiktiga målen i riktlinjen kan upprätthållas.

Utvärderingen i uppföljningsrapport 3 bygger på förväntad utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen för god ekonomisk hushållning.

Riktlinjer för resultatutjämningsreserv (RUR).

I kommunallagen finns bestämmelser om Resultatutjämningsreserv (RUR). Syftet är att ge kommuner möjlighet att under vissa angivna förutsättningar reservera medel för att kunna täcka underskott vid ett senare tillfälle. Syftet är vidare att kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare, under vissa omständigheter, kunna utnyttja RUR vid konjunktursvängningar.

Avsikten med resultatutjämningsreserven är inte att göra det möjligt att skjuta upp långsiktigt nödvändiga beslut om en verksamhet eller ekonomin i stort, det vill säga inte hämma åtgärder som är viktiga ur effektivitetssynpunkt.

Resultatutjämningsreserven ska inte heller användas för att göra kortsiktiga förändringar av skattesatsen. För att avsättning till en resultatutjämningsreserven ska få ske måste kommunens finansiella mål vara uppfyllda.

Med resultatutjämningsreserv kan kommunen vid en konjunktursvängning undvika kortsiktiga neddragningar av verksamheter som eventuellt senare måste byggas upp igen.

Reservering och avsättning

Reservering till en RUR får antingen göras på årets resultat efter resultaträkning eller årets resultat efter balanskravsjusteringar. Reserveringen ska baseras på det resultat som är lägst mellan de båda resultaten.

Hur stor reserveringen får vara beror på om en kommun har positivt eller negativt eget kapital:

- Om en kommun har positivt eget kapital får den del som överstiger en procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning avsättas.
- Om en kommun har negativt eget kapital får den del som överstiger två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning avsättas.

Reserveringen får dock aldrig ske så att det står i strid mot det resultatmål som har beslutats i budgeten.

Huvudregeln för resultatutjämningsreserven ska vara att ianspråktagandet endast kan göras av de medel som redan finns reserverade i resultatutjämningsreserven.

Tanken är inte att resultatutjämningsreserven ska möjliggöra en permanent och varaktig överbeskattning där överskotten årligen sparas för framtiden.

Om en kommun har byggt upp en resultatutjämningsreserv, så får hela eller delar av behållningen räknas in i budgeten för att täcka upp, om de beräknade intäkterna är lägre än kostnaderna när de prognostiserade skatteintäkterna ökar svagt till följd av en svag samhällsekonomisk utveckling. Förutsättningen är att en reserv har byggts upp.

Resultatutjämningsreservens storlek

Som kriterier för reservering till resultatutjämningsreserven ska både resultatnivå och storleken på det egna kapitalet vägas in, inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner. Ett tak måste fastställas för hur stort belopp som sammanlagt får finnas i reserven.

När kommunens ekonomiska ställning är svag mätt i eget kapital bör avsättning göras undantagsvis och den ekonomiska ställningen bör förbättras i första hand. Omvänt kan större avsättningar göras när kommunen har ett positivt eget kapital. Av den anledningen ska taket för avsättning utgå från detta. Vid negativt eget kapital (inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner) sätts taket till 10 miljoner kronor och vid positivt eget kapital ska taket vara 30 miljoner kronor.

Beslut om reservering och disponering

Beslut om reservering sker i årsredovisningen där reservering förutsätts ske upp till det maximala beloppet enligt tak ovan.

En disponering av RUR får budgeteras utifrån bedömning av konjunkturläget. Ett slutgiltigt beslut tas med årsredovisningen.

Redovisning

Redovisning av RUR sker i årsredovisningen kopplat till balanskravsutredningen. Varken avsättning till eller disposition av resultatutjämningsreserv påverkar kommunens resultat utan sker som en särskild specifikation av kommunens egna kapital i balansräkningen.